

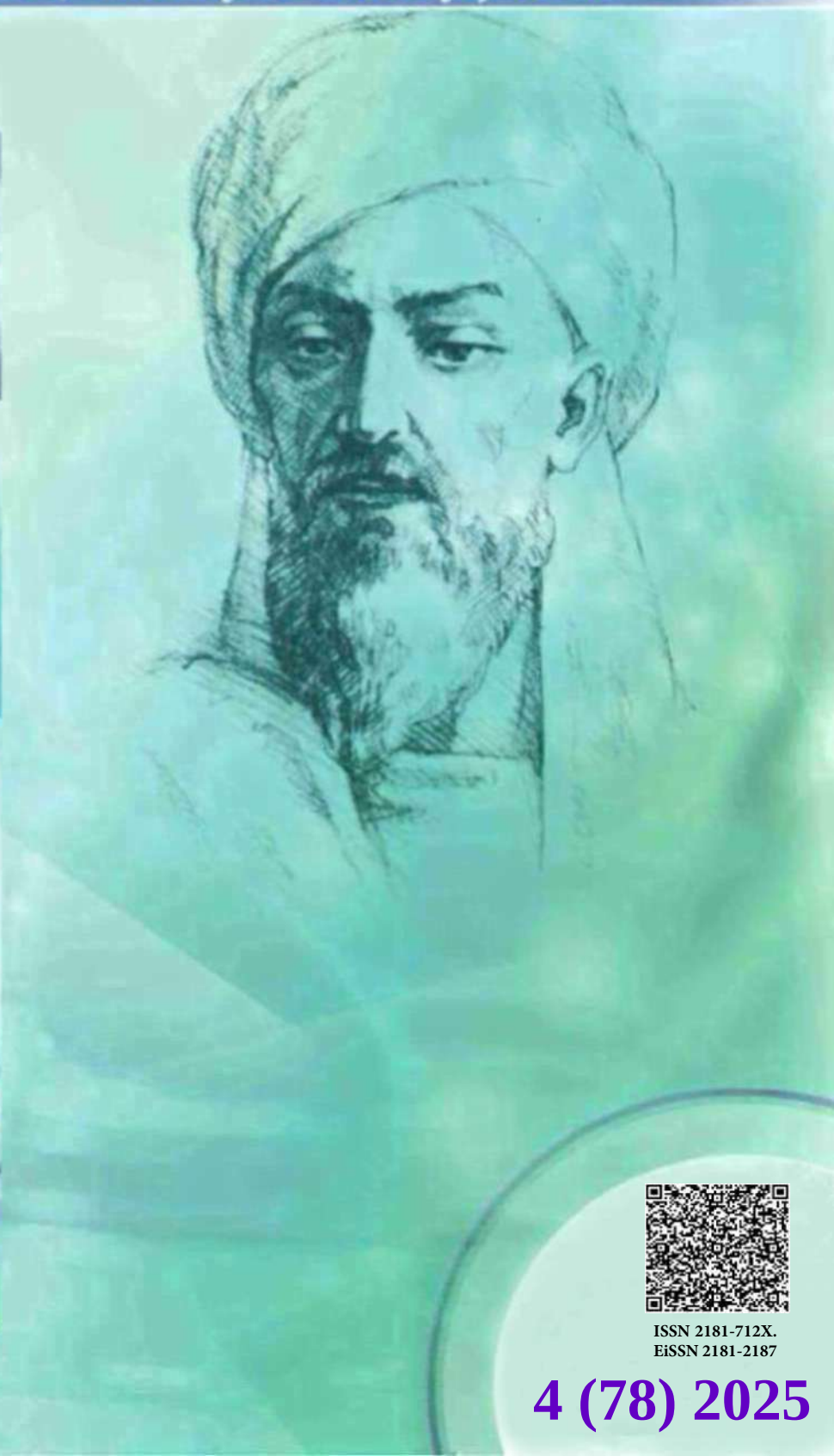
New Day in Medicine
Новый День в Медицине

NDM

TIBBIYOTDA YANGI KUN

Ilmiy referativ, marifiy-ma'naviy jurnal

AVICENNA-MED.UZ

ISSN 2181-712X.
EiSSN 2181-2187

4 (78) 2025

Сопредседатели редакционной коллегии:

**Ш. Ж. ТЕШАЕВ,
А. Ш. РЕВИШВИЛИ**

Ред. коллегия:

М.И. АБДУЛЛАЕВ
А.А. АБДУМАЖИДОВ
Р.Б. АБДУЛЛАЕВ
Л.М. АБДУЛЛАЕВА
А.Ш. АБДУМАЖИДОВ
М.А. АБДУЛЛАЕВА
Х.А. АБДУМАДЖИДОВ
Б.З. АБДУСАМАТОВ
М.М. АКБАРОВ
Х.А. АКИЛОВ
М.М. АЛИЕВ
С.Ж. АМИНОВ
Ш.Э. АМОНОВ
Ш.М. АХМЕДОВ
Ю.М. АХМЕДОВ
С.М. АХМЕДОВА
Т.А. АСКАРОВ
М.А. АРТИКОВА
Ж.Б. БЕКНАЗАРОВ (главный редактор)
Е.А. БЕРДИЕВ
Б.Т. БУЗРУКОВ
Р.К. ДАДАБАЕВА
М.Н. ДАМИНОВА
К.А. ДЕХКОНОВ
Э.С. ДЖУМАБАЕВ
А.А. ДЖАЛИЛОВ
Н.Н. ЗОЛотова
А.Ш. ИНОЯТОВ
С. ИНДАМИНОВ
А.И. ИСКАНДАРОВ
А.С. ИЛЪЯСОВ
Э.Э. КОБИЛОВ
А.М. МАННАНОВ
Д.М. МУСАЕВА
Т.С. МУСАЕВ
М.Р. МИРЗОЕВА
Ф.Г. НАЗИРОВ
Н.А. НУРАЛИЕВА
Ф.С. ОРИПОВ
Б.Т. РАХИМОВ
Х.А. РАСУЛОВ
Ш.И. РУЗИЕВ
С.А. РУЗИБОВ
С.А. ГАФФОРОВ
С.Т. ШАТМАНОВ (Кыргызстан)
Ж.Б. САТТАРОВ
Б.Б. САФОВ (отв. редактор)
И.А. САТИВАЛДИЕВА
Ш.Т. САЛИМОВ
Д.И. ТУКСАНОВА
М.М. ТАДЖИЕВ
А.Ж. ХАМРАЕВ
Д.А. ХАСАНОВА
А.М. ШАМСИЕВ
А.К. ШАДМАНОВ
Н.Ж. ЭРМАТОВ
Б.Б. ЕРГАШЕВ
Н.Ш. ЕРГАШЕВ
И.Р. ЮЛДАШЕВ
Д.Х. ЮЛДАШЕВА
А.С. ЮСУПОВ
Ш.Ш. ЯРИКУЛОВ
М.Ш. ХАКИМОВ
Д.О. ИВАНОВ (Россия)
К.А. ЕГЕЗАРЯН (Россия)
DONG JINCHENG (Китай)
КУЗАКОВ В.Е. (Россия)
Я. МЕЙЕРНИК (Словакия)
В.А. МИТИШ (Россия)
В.И. ПРИМАКОВ (Беларусь)
О.В. ПЕШИКОВ (Россия)
А.А. ПОТАПОВ (Россия)
А.А. ТЕПЛОВ (Россия)
Т.Ш. ШАРМАНОВ (Казахстан)
А.А. ЩЕГОЛОВ (Россия)
С.Н. ГУСЕЙНОВА (Азербайджан)
Prof. Dr. KURBANHAN MUSLUMOV (Azerbaijan)
Prof. Dr. DENIZ UYAK (Germany)

ТИББИЁТДА ЯНГИ КУН НОВЫЙ ДЕНЬ В МЕДИЦИНЕ NEW DAY IN MEDICINE

*Илмий-рефератив, маънавий-маърифий журнал
Научно-реферативный,
духовно-просветительский журнал*

УЧРЕДИТЕЛИ:

**БУХАРСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ
МЕДИЦИНСКИЙ ИНСТИТУТ
ООО «ТИББИЁТДА ЯНГИ КУН»**

Национальный медицинский
исследовательский центр хирургии имени
А.В. Вишневского является генеральным
научно-практическим
консультантом редакции

Журнал был включен в список журнальных
изданий, рецензируемых Высшей
Аттестационной Комиссией
Республики Узбекистан
(Протокол № 201/03 от 30.12.2013 г.)

РЕДАКЦИОННЫЙ СОВЕТ:

М.М. АБДУРАХМАНОВ (Бухара)
Г.Ж. ЖАРЫЛКАСЫНОВА (Бухара)
А.Ш. ИНОЯТОВ (Ташкент)
Г.А. ИХТИЁРОВА (Бухара)
Ш.И. КАРИМОВ (Ташкент)
У.К. КАЮМОВ (Тошкент)
Ш.И. НАВРУЗОВА (Бухара)
А.А. НОСИРОВ (Ташкент)
А.Р. ОБЛОКУЛОВ (Бухара)
Б.Т. ОДИЛОВА (Ташкент)
Ш.Т. УРАКОВ (Бухара)

4 (78)

2025

апрель

www.bsmi.uz

<https://newdaymedicine.com> E:

ndmuz@mail.ru

Тел: +99890 8061882

Received: 20.03.2025, Accepted: 06.04.2025, Published: 10.04.2025

УДК 579.017.723:616.284] 053.2

BOLALARDAN YIRINGLI OTIT KASALLIGIDAN AJRATILGAN ATIPIK SHTAMMLARNING XUSUSIYATLARI

Islomov A.Y. E-mail: IslomovA@mail.ru
Islamov Y.N. E-mail: IslamovY@mail.ru
Yo'ldosheva F.A. E-mail: YoldoshevaF@mail.ru

Toshkent pediatriya tibbiyot instituti, O'zbekiston 100140, Toshkent, Bog'ishamol ko'chasi 223,
tel: 8 71 260 36 58 E.mail: interdep@tashpmi.uz

✓ Rezyume

Olingan tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, ko'plab dorilarga chidamli va kultural-biologik xususiyatlari o'zgargan shtammlar o'tkir va surunkali yiringli o'rta otitda potentsial xavfli qo'zg'atuvchilar hisoblanadi.

Kalit so'zlar: atipik shtammlar, o'tkir va surunkali otit, bolalik davri. antibiotiklarga sezuvchanlik.

FEATURES OF ATYPICAL STRAINS IDENTIFIED FROM PURULENT OTITIS IN CHILDREN

Islamov A.Y. E-mail: IslamovA@mail.ru
Islamov Y.N. E-mail: IslamovY@mail.ru
Yoldosheva F.A. E-mail: YoldoshevaF@mail.ru

Tashkent Pediatric Medical Institute, Uzbekistan 100140, Tashkent, 223 Bogishamol St,
tel: 8 71 260 36 58 E.mail: interdep@tashpmi.uz

✓ Resume

The obtained research results showed that many drug-resistant and altered culture-biological properties of the strains are potential dangerous pathogens in acute and chronic purulent otitis media.

Keywords: atypical strains, acute and chronic otitis, childhood. antibiotic sensitivity.

ОСОБЕННОСТИ АТИПИЧНЫХ ШТАММОВ, ВЫДЕЛЕННЫХ ИЗ ГНОЙНОГО ОТИТА У ДЕТЕЙ

Исламов А.Ю. E-mail: IslomovA@mail.ru
Исламов Ю.Н. E-mail: IslamovY@mail.ru
Юлдашева Ф.А. E-mail: YoldashevaF@mail.ru

Ташкентский педиатрический медицинский институт, 100140, Узбекистан Ташкент, ул.
Богишамол, 223, тел: 8 71 260 36 58 E.mail: interdep@tashpmi.uz

✓ Резюме

Полученные результаты исследования показали, что многие лекарственно-устойчивые и измененные культурально-биологические свойства штаммов являются потенциально опасными возбудителями при остром и хроническом гнойном среднем отите.

Ключевые слова: атипичные штаммы, острый и хронический отит, детский возраст. чувствительность к антибиотикам.

Dolzarbli

Nafas yo'llari infeksiyalari zamonaviy sog'liqni saqlashning dolzarb muammosidir. Jahon sog'liqni saqlash tashkilotining ma'lumotlariga ko'ra, nafas olish a'zolari patologiyasi umumiy kasallanish tarkibida birinchi o'rinni egallaydi va butun dunyo bo'ylab bemorlar o'limining o'nta asosiy sababidan biri hisoblanadi, shu bilan birga barcha respirator nozologiyalarning taxminan 44 foizi yuqori nafas yo'llari va quloqning yuqumli kasalliklaridan iborat. Yuqori nafas yo'llarining yallig'lanish kasalliklariga burun bo'shlig'idan traxeobronxial daraxtgacha bo'lgan nafas yo'llari shilliq qavatining patologik o'zgarishlari kiradi, alveolalar va bronxiolalar bundan mustasno. Nafas sistemasi kasalliklari barcha yosh gruppalarida keng tarqalganligi, chunonchi, katta yoshdagi kishilar o'rtasida respirator patologiyaning salmog'i 27,6 foizni, o'smirlar va bolalar o'rtasida umumiy kasallanishning tegishli ravishda 39,9 va 61 foizini tashkil etishi ham bu problemani qiziqtirib qo'yadi [1, 10, 12,15].

Zamonaviy mahalliy va xorijiy adabiyotlarda chop etilgan so'nggi ma'lumotlar shuni ko'rsatadiki, yiringli-yallig'lanish kasalliklarining etiologiyasida sezilarli o'zgarishlar sodir bo'lmoqda, xususan, shartli patogen bakteriyalar ulushining ortib borishi, qo'zg'atuvchilar qatoriga tobora kengroq mikroorganizmlar jalb etilmoqda [2,4,8]. Ko'pincha uni stafilokokklar, ichak tayoqchasi, streptokokklar, gonokokklar, ko'k yiring tayoqchasi va boshqalar, ko'pincha anaerob mikroorganizmlar bilan simbiozda keltirib chiqaradi [2,14,3,16,5].

Mikrobiota gomeostazni saqlashda muhim rol o'ynaydi, metabolizm, immunitet tizimi va inson fiziologiyasiga ta'sirlari. Mikroorganizmlarning bu kompleksi tarkibiga otolaringologik a'zolarining bioplyonkasini hosil qiluvchi bakteriyalar, viruslar va zamburug'lar kiradi, bu esa patogen mikroorganizmlarning kirishiga to'sqinlik qiladi. Odam yuqori nafas yo'llarining turli bo'limlari bakteriyalarning o'xshash turlariga ega, ammo oilalar va avlodlar darajasida ular tubdan farq qiladi. Bundan tashqari, mikroorganizmlarning muvozanati immun tizimining holatiga, tashqi muhit omillariga, dori vositalarini qabul qilishga, yoshga, irqqa, turmush tarziga, shuningdek, boshqa LOR a'zolarining holatiga bog'liq. Allergik rinitda burun shilliq qavatidagi o'zgarishlar ko'pincha bakteriyalarning ko'payishi bilan bog'liq. Masalan, *Staphylococcus aureus* burunning kuchliroq bitishiga sabab bo'lishi va uzoq davom etadigan rinitlar va sinusitlar bilan parallel kechishi mumkin. Bakterial proteinazalarning ishlab chiqarilishi allergenlarning osonroq kirishiga va shilliq hujayralarining faollashishiga yordam beradi [6,7,8].

Dunyo miqyosida ko'plab etiotrop dori vositalariga mikroblar chidamliligining tarqalishi hozirgi kungacha hal qilinishi qiyin bo'lgan tibbiy va ijtimoiy muammo bo'lib qolmoqda. Xalqaro tadqiqotlar natijalari shuni ko'rsatadiki, qo'zg'atuvchilarning dori-darmonlarga chidamliligi yiliga yuqumli kasalliklardan 700 mingga o'lim holatini keltirib chiqaradi, bunda 2050-yilga kelib bu ko'rsatkich 10 millionga yetishi mumkin. Kasalxonadan tashqaridagi infeksiyalar orasida ham, gospital infeksiyalar orasida ham mikroblarga qarshi preparatlarga chidamlilik ortib bormoqda [9, 10, 11].

Jarohatga tushgan bakteriyalar unda o'rtacha 6-12 soatdan keyin o'z hayot faoliyatini ko'rsata boshlaydi va ko'payadi. Shu sababli, insonning yiringli-yallig'lanish kasalliklari tarkibida mikroorganizmlarning tur tarkibini kuzatish va dominant turlarini aniqlash sog'liqni saqlashning dolzarb muammosi bo'lib qolmoqda [3,13,,6,8].

Bakterial infeksiyalarga qarshi kurashda antibiotiklardan keng foydalanish mikroorganizmlarning antibiotiklarga chidamli shtammlarining seleksiyasi va yaqqol tarqalishiga, shuningdek, ma'lum bir atrof-muhit sharoitida bakteriyalar o'rtasida chidamlilik genlarining turli xil o'tish mexanizmlarida namoyon bo'ladigan turli xil evolyutsion moslashuv omillarining paydo bo'lishiga olib keldi. Mikroorganizmlarning antibiotiklarga chidamliligi rivojlanishining muhim epidemiologik va klinik oqibati gospital yiringli-yallig'lanish kasalliklari holatlarining ko'payishi bo'ldi [18,16,17,19].

Tadqiqot maqsadi: Bolalardan yiringli otit kasalligidan ajratilgan atipik shtammlarning xususiyatlarini tahliliy o'rganish.

Material va usullar

Ushbu tadqiqotning maqsadi bilan bog'liq holda klinik-laborator va bakteriologik diagnostika usullari qo'llanilgan. Tekshiruv davomida O'YO va SYO bilan kasallangan 214 nafar bemor bolalar ekildi. Turli mikroorganizmlarning 209 ta shtammi bo'lib, 97,7% ni tashkil etdi. Shu bilan birga, O'YO bilan kasallangan 155 bemordan 153 (98,7%) va SYO bilan kasallangan 59 bemordan 56 (94,4%) turli xil mikroorganizmlar shtammlari ajratib olindi. O'SO va SYO da ajratib olingan kulturalardan 24 ta shtamm atipik bo'lib chiqdi, chunki bu kulturalarning asosiy kultural, biokimyoviy, antigen

xususiyatlari ichak bakteriyalari va boshqa mikroorganizmlar guruhlarining standart shtammlarining asosiy xususiyatlaridan farq qildi.

Tadqiqot maxsus maliyalashtirishga ega emas edi. Ushbu maqolani nashr etish bilan bog'liq mualliflar orasida aniq yoki nisbiy manfaatlar to'qnashuvi mavjud emas.

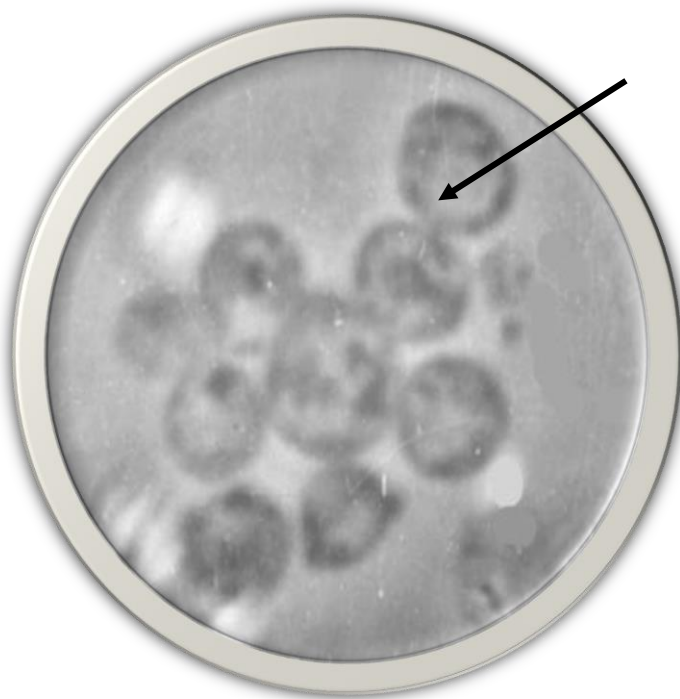
Natija va tahlillar

Barcha ajratilgan atipik shtammlar bir vaqtning o'zida bir nechta antibiotiklarga qarshilik ko'rsatdi va bir qator kultural va biologik xususiyatlar o'zgartirildi. Shunday qilib, ozuqa muhitida o'sish xarakteri o'zgardi, agar qalinligiga kirib borishi bilan sekin o'sish qayd etildi, mikrob massasini agar sirtidan olib tashlash qiyin bo'lgan va fiziologik eritmada yomon emulsiyalangan.

Kulturalarning morfologiyasi geteromorf edi: 15 shtammda bo'yalgan preparatda diametri mos ravishda 6,0-8,0 mkm va 0,2-0,4 mkm bo'lgan katta va kichik sferik shakldagi hujayralar mavjud.

Ko'rsatilgan 15 ta kulturadan 7 tasi aerob sharoitda agarda NaCl va tuxum sarig'ining 10% eritmasi qo'shilgan holda o'sdi (EYA) koloniya diametri 6-ga teng bo'lib 10 mm, diffuz nurda koloniyalar biroz tilla rangga bo'yalgan; sariq. Bo'yalgan preparatda diametri 6,0-8,0 mkm bo'lgan yirik, grammusbat sharsimon hujayralar (protoplastlar, sferoplastlar) topildi. (4.4-rasm)

Ayrim biologik xossalarni o'rganishda ular uglevodlarni parchalamasligi, nitratlarni nitritlarga kamaytirmasligi, jelatin va qon plazmasini suyultirmasligi aniqlandi. Barcha kulturalar antibiotiklarga chidamli edi.

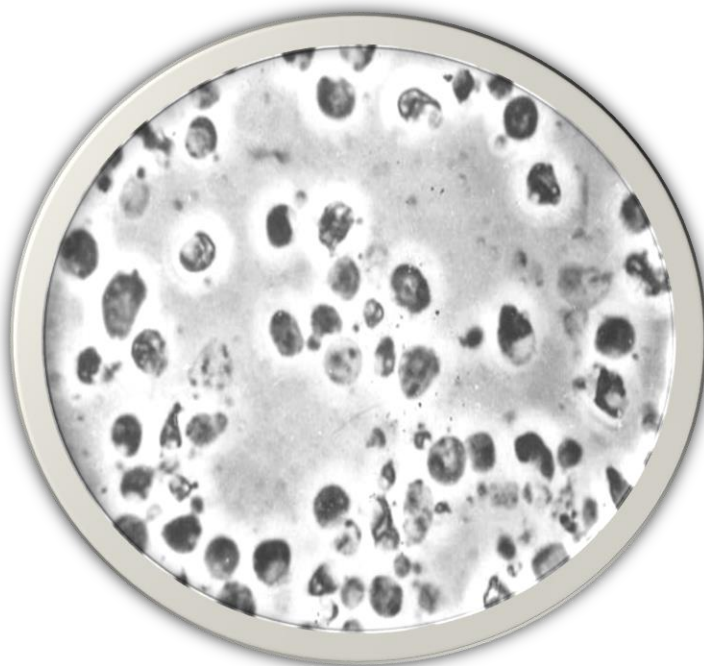

Rasm 4.4. Hujayra morfologiyasi. va SYO bilan kasallangan bemordan antibiotiklarga chidamli kultura ajratilgan. Kattalashtirish 1400 x

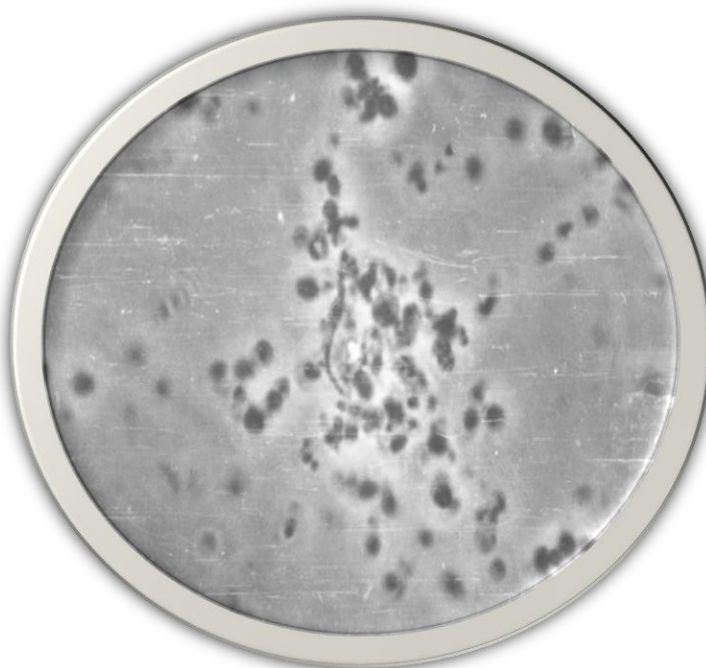
Turli omillar ta'sirida bakteriyalarning mumkin bo'lgan o'zgaruvchanligini hisobga olgan holda, shu jumladan, antibiotiklar, biz sut-tuz, sarig'-tuz, go'sht-pepton, qon va zardobli agarlarda bu kulturalarning takroriy (27) o'sishini amalga oshirdik. Har bir parchada madaniyatlarning morfologiyasi va boshqa xususiyatlari o'rganildi. 10 ta o'tishdan so'ng hujayralar morfologiyasida ba'zi o'zgarishlar sezildi (4.5-rasm) Diametri kichikroq o'lchamdagi alohida hujayralar paydo bo'ldi. 20 ta o'tishdan keyin koloniyalarning diametri 5 ga 7 mm, hujayra o'lchamlari esa diametri 3,0-5,0 mkm gacha kamaydi. Koloniyalar yanada sezilarli oltin sariq rangga aylana boshladi. Kulturalar uglevodlarni yomon parchalagan. 27 ta o'sishdan so'ng, kulturalar (bitta shtammdan tashqari) asl holatiga to'liq qaytarildi (4.6-rasm).

Qaytarilgan kulturalar o'zlarining asosiy kultural va biologik xususiyatlarini tikladilar: ular aerob sharoitda, 37* S da tuzli agarlarda o'sdi va diametri 4 ga teng bo'lgan 5 mm, ixcham markazi va nozik

tizmasi bo'lgan koloniyalarni hosil qildi, ular agar sirtidan osongina chiqariladi. Tarqalgan yorug'likda koloniyalar qizg'in tilla sariq rangga bo'yalgan.

Rasm 4.5. Hujayra morfologiyasi va antibiotiksiz muhitda 15- o'sishdan keyin antibiotiklarga chidamli kultura. Kattalashtirish 1400 x.

Rasm 4.6. Hujayra morfologiyasi. Antibiotiksiz muhitda 27-o'sishdan keyin antibiotiklarga chidamli kulturalar. Kattalashtirish – 1400 x.

Bo'yalgan preparat tarkibida diametri 0,5-1,6 mkm bo'lgan sharsimon shakldagi gramm-musbat hujayralar mavjud bo'lib, ular yakka tartibda va to'dalar shaklida, tartibsiz shakldagi guruhlarda joylashgan, uzum dastalariga o'xshash, harakatsiz va hosil bo'lmagan. sporalar. Kulturalar katalaza-

musbat, ammo oksidaz-manfiy va sitoxromlarni o'z ichiga olgan. Nitratlar nitritlarga aylantirildi. Koagulaz testi ijobiy bo'ldi - qonli agarda koloniya atrofida gemoliz zonasi hosil bo'ldi.

Shunday qilib, tadqiqotdan olingan ma'lumotlarga asoslanib, 7 shtamm *S. aureus* stafilokokklar jinsidan.

Bir kultura chuqurroq o'zgaruvchanlik paydo bo'lgan, ammo morfologiyada diametri kichraygan (4-5 mkm), ammo qolgan katalaza va koagulaza-salbiy hujayralar kuzatilgan. Boshqa shtamlarda, GPA va tuzli agarlarda 37 0 C da o'stirilganda aerob va anaerob sharoitda koloniya diametri 7- 8 mm bo'lgan. Ular qo'pol, rangsiz va agar sirtidan olib tashlash qiyin edi. Bo'yalgan preparatda diametri 6-7 mkm bo'lgan gram-musbat sharsimon hujayralar yakka, juft yoki guruh bo'lib joylashgan. Bu madaniyat, GPA va tuz muhitida o'tkazilganda, hatto 25 bo'lakdan keyin ham, uning madaniy va biologik xususiyatlarini o'zgartirmagan va biz uni madaniyatning biron bir turiga bog'lay olmadik.

O'rganilgan 15 ta kulturadan 4 tasi zardob va qonli agarda aerob va anaerob sharoitda o'sgan. Koloniyalar katta, quruq, agar qalinligida ko'milgan va agar sirtidan olib tashlash qiyin edi. Rangli preparatda diametri 4,0-6,0 mkm bo'lgan sferoplastlarga o'xshab, juft bo'lib qisqa zanjirlarda joylashgan katta sharchalar mavjud edi.

Qon va zardobli agarda 25 marta o'tkazilgandan so'ng, bu kulturalarning koloniyalari yumshoq, nam bo'lib, agar sirtidan osongina chiqariladi. Madaniyatlarda B-gemolizin mavjud edi, chunki qonli agarda koloniya atrofida gemoliz zonasi hosil bo'lgan. Hiss muhiti yordamida laktoza va salitsin parchalanib, kislotasi hosil qildi va ishqoriy fosfataza hosil bo'ldi. Tadqiqot natijalariga ko'ra, bu ekinlar *S. pyogenes*.

Ajratib olingan 15 ta kulturadan 3 tasi agarda NaCl (10,0%) qo'shilgan holda, 37<42 0 S da o'sishi kuzatilgan. 3 ta o'lchamdagi kulturalar koloniyalari 5 mm quruq, agar qalinligida o'sib chiqqan va qiyin bo'lgan. agarining yuzasidan olib tashlash uchun. Pigment hosil bo'lmadi. Ular fakultativ anaeroblar edi.

NaCl ishtirokida, 37 0 C da o'sib, agar sirtidan osonlik bilan 4 diametrli shaffof, rangsiz koloniyalarni hosil qiladi. 5 mm Ushbu madaniyatlarning koloniyalaridan tayyorlangan bo'yalgan preparatda hujayralar sferik shaklga ega, diametri 0,4- bo'lib 0,7 mm, guruhlarda joylashgan. Ular harakatsiz va spora hosil qilmagan. Olingan natijalarga ko'ra, koloniyalar *S. epidermidis* deb tasniflandi.

Qattiq ozuqa muhitida va tarqoq yorug'likda ushbu kulturalarning barcha 14 koloniyalari turli xil ranglarga bo'yalgan (tilla rang, sariq, oq), ba'zilar esa rangsiz edi. Qonli agarda koloniyalar atrofida gemoliz zonasi hosil bo'lgan. Ushbu kulturalarning ba'zilar sutni suyultirilgan, zardobni suyultirilgan va jelatinani eritga. Koagulaz testi bir qator kulturalarda ijobiy bo'lgan (7).

Olingan natijalarga ko'ra, o'rganilgan shtammlar *S. aureus* (7 shtamm), *S. epidermidis* (4 shtamm) va *Micrococcus* (3 shtam) va bitta kultura farqlanmadi. Qolgan 9 ta shtamda surtma tayyorlangan preparatlarda har xil kattalikdagi tayoqcha va sharsimon shakllar kuzatilgan.

Giss differensial diagnostik muhitida ekilganda faqat glyukoza parchalanib, gazsiz kislotasi hosil qildi. surtma yomon bo'yaldi. GPA va Endo muhitida o'sganda g'adur budur R- koloniyalar hosil bo'lishi kuzatildi. Agglutinatsiya qiluvchi O zardob turi *E. Coli* bilan va *Enterobacter agglutinans* agglutinatsiyalanmagan, indol va H₂S hosil qilmagan. Antibiotiklarga ta'sir doirasi keng va yuqori chidamlilikni namoyon qildi.

Biz ularni Endo, Ploskirev orqali ham o'tkazdik. MPA va tuzli muhitlariga ekdik. Asta-sekin kulturalarni o'sishi yumshoqroq bo'ldi; qancha ko'p passaj qilinsa, agar yuzasidan koloniyalarni olish osonroq bo'ldi. Kulturalar parchalashni boshladi, glyukozadan tashqari, maltoza - mannoz, laktoza va musbat O - zardob bilan zaif agglutinatsiya hosil qila boshladi. *E. Coli* va *Enterobacter* bilan. 23 - passajdan so'ng kulturalar butunlay o'zlarining asl shakliga qaytarildi.

Ushbu 9 ta kulturadan 5 tasi Endo muhitida o'stirilganda, silliq S - metall porlashi bilan o'sgan qizil rangli koloniyalar hosil bo'lishi bilan, va Ploskireva muhitida - ular rangsiz silliq S - koloniyalar shakllarni hosil qildila. Koloniyalar agar yuzasidan osongina olib tashlandi, fiziologik eritmada emulsiyalangan va bir xil bulutli suspenziya hosil qildi.

E. Coli serovar O-111 zardobi bilan ijobiy agglutinatsiyalangan. Ular Giss muhitida kislotasi va gaz hosil bo'lishi bilan o'sgan. Ular go'sht peptonli bulonda bir xil loyqalik hosil bo'lgan holda o'sib, indol va vodorod sulfidi hosil qildilar.

Lakmus sutida rangi ochroq bo'lib, sut ivishi paydo bo'ldi. Jelatin suyultirilmagan va sitrat muhitida o'smagan. Surtmada uchlari yumaloq, o'rtacha kattalikdagi (kengligi 0,3-0,6 mkm, uzunligi taxminan 0,8-1,4 mkm) gramm-manfiy tayoqchalar aniqlandi.

O'YO bilan kasallangan bolalardan ajratib olingan atipik shtamlarning antibiotiklarga sezuvchanligi (12 shtamm)

№	Antibiotiklar	Umumiy Shtam	Shtammlar					
			R(0)		Men (1)		S (2)	
			abs.	%	abs.	%	abs.	%
1.	Benzilpenitsillin	12	11	92	1	8	-	-
2.	Oksatsillin		10	83	2	17	-	-
3.	Ampitsillin		10	84	1	8	1	8
4.	Amoksitsillin klavulanti		9	100	1	8.3	2	-
5.	Sefazolin		7	77.7	2	16.6	3	25
6.	Sefotaksim		5	55.5	3	25	4	33.3
7.	Seftriakson		8	88.8	2	16.6	2	16.6
8.	Ofloksatsin		5	55.5	4	33.3	3	25
9.	Siprofloksatsin		5	55.5	2	16.6	4	33.3
10.	Tetratsiklin		9	100	2	16.6	-	-
11.	Doksisiklin		10	83.3	1	2.3	-	-
12.	Eritromitsin		11	91.6	-	-	-	-
13.	Klaritromitsin		-	-	-	-	-	-
14.	Roksitromitsin		-	-	-	-	-	-
15.	Azitromitsin		-	-	-	-	-	-
16.	Linkomitsin		9	100	1	8.3	1	8.3
17.	Xloramfenikol		11	91.6	-	-	-	-
18.	Rifampitsin		8	88.8	3	25	-	-
19.	Polimiksin		9	100	-	-	2	16.6
20.	Kanamisin		10	83.3	-	-	1	8.3
21.	Gentamitsin		9	100	-	-	2	16.6
22.	Nitroksolin		8	88.8	2	16.6	1	8.3

E standart shtammining kultural xususiyatlari natijalari bilan jadval bilan taqqoslash. E. coli bilan biz 5 ta o'rganilgan kulturalarimizni E. coli serovar O – 111 zardobi Enterobacteriaceae oila bilan bog'liq.

Qolgan 4 shtammdan 2 tasida GPAda o'sganida shilliq koloniyalar blyashka shaklida ko'rindi muxit va koloniyalar ko'k-yashil rangga bo'yaldi, o'sish 38* C dan 41* diapasonida sodir bo'ldi, Kulturadan tayyorlangan osilga va ezilgan tomchi usullarida surtmada bakterial hujayralar harakatchan edi. Surtmalarda dumaloq uchlari bo'lgan tayoqchalar, gramm-manfiy bo'yaldi.

Surtmalarni Gins-Burri usuli yordamida bo'yaganda kapsula topildi. Giss muhitida uglevodlar parchalanib kislota va gaz hosil qiladi. Kulturani Jelatinali muxitga ukol usulida ekilganda jelatinani suyultirib o'sdi. Shtammlar oksidaza va katalaza musbat edi. Ular ma'xsus immun zardob bilan buyum oynacha ustida aglutinatsiya berdilar, biz ushbu 2 shtammni P. aeruginosae deb hisobladik.

Qolgan 2 shtamm Endo va GPA muhitida yaxshi rivojlana boshladi va silliq S - koloniyalarni hosil qildi. Ushbu kaloniyalarda Voges Proscuero reaksiyasi va Simmonsning sitrat bilan muhitidagi natijalar ijobiy bo'ldi.

Kulturalar asta-sekin jelatinni suyultirdi va vodorod sulfidini ishlab chiqarmadi. uglevodlar kislota va gaz hosil qilish uchun parchalanib, surtmalarda gramm-manfiy bo'yalgan.

Bu ekilgan kulturalarni Enterobacter deb hisoblangan. Shuni ta'kidlash kerakki, atipik shtammlar ajratilgan bemorlarning anamnezida tibbiy yordamga murojaat qilishdan oldin ular bir necha marta va tasodifiy antibiotiklarni (penisillin, ampisillin va boshqalar) qabul qilganlar, ko'rinishidan, buning natijasida antibiotiklarga chidamli shtammlar paydo bo'lgan., o'zgartirilgan kultural va biologik xususiyatlarga ega, bakteriyalar ya'ni atipik shtammlar bo'ladi.

Shunday qilib, ko'p antibioticlarga chidamliligi va kultural va biologik xususiyatlari o'zgargan shtammlar O'YO va SYoda potensial xavfli patogenlardir, ayniqsa jarayonning surunkaliligida, bemorlarni tashxislash va davolashda ularga e'tibor berish kerak.

Yuqoridagilarni hisobga olgan holda, O'rta quloqni yirig'li yallidlanish kasalliklarida bemorlardan ajratib olingan xar bir shtammi, morfologik va kultural xususiyatlarini chuqur va diqqat bilan o'rganish, to'g'ri tashxis qo'yish va samarali davolashni amalga oshiradi

Atipik bakteriyalar, bizning fikrimizcha, mikrobiologik va terapevtik jihatdan eng katta muammodir. Shuning uchun biz ushbu patogenlar guruhini turli guruhlardagi antibiotiklarning mumkin bo'lgan eng ko'p miqdori uchun sinovdan o'tkazdik (5.11-jadval).

O'YO holatida atipik bakteriyalarning boshqa guruhlariga nisbatan eng yuqori qarshilik ko'rsatishi aniqlandi.

Shunday qilib, faqat 1 (8,3%) shtamm ampisillinga sezgir bo'lib, benzilpenisillin, oksasillin va himoyalangan penisillin - amoksisillin klavulanatiga nisbatan sezgir atipik bakteriyalar yo'q edi. sefalosporinlarga chidamli shtammlar 55,5% dan 88,8% gacha. Ftorsinolonlar uchun deyarli bir xil ko'rsatkichlar olingan - 55,5-77%.

Binobarin, bolalarda SYO ni empirik davolashda jiddiy muammolar mavjud va shunga mos ravishda mikrobiologik diagnostika usuli va antibiotiklarga sezgirlikni aniqlash muhim ahamiyatga ega.

Shunday qilib, SYO bilan anaeroblar O'YO ga qaraganda ko'proq qarshilikka ega bo'ladi, bu bolalarda otitni keltirib chiqaruvchi mikroorganizmlar guruhining antibiotiklarga chidamliligini shakllantirishni bartaraf etishga qaratilgan ilmiy tadqiqotlar zarurligini ko'rsatadi.

Xulosa

1. Shunday qilib, ko'plab dorilarga chidamli va o'zgargan kultural-biologik xususiyatlarga ega bo'lgan shtammlar, ayniqsa jarayonning surunkali kechishida, O'GO'S va SGSO'da potensial xavfli qo'zg'atuvchilar bo'lib, bemorlarni tashxislash va davolashda bunga e'tibor qaratish lozimligi aniqlandi.
2. Yuqoridagilarni inobatga olgan holda, to'g'ri tashxis qo'yish va samarali davolashni amalga oshirish uchun morfologik va kultural xususiyatlari buzilgan o'rta quloq yirig'li yallig'lanish kasalliklari bilan og'rigan bemordan ajratib olingan har bir shtamm sinchkovlik bilan o'rganilishi kerak.
3. O'zgartirilgan shtammlar bir necha marotaba passaj o'tkazilgandan so'ng dastlabki holatiga qaytishi mumkinligi isbotlandi.
4. Yuqoridagilarni hisobga olgan holda, O'rta quloqni yirig'li yallidlanish kasalliklarida bemorlardan ajratib olingan xar bir shtammi, morfologik va kultural xususiyatlarini chuqur va diqqat bilan o'rganish, to'g'ri tashxis qo'yish va samarali davolashni amalga oshiradi.

ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Boronina L.G., Samatova Ye.V., Blinova S.M. Dinamika antibiotikorezistentnosti u Haemophilus influenzae, Streptococcus pneumoniae, Moraxella catarrhalis, вызывающих LOR-патологию и внебольничные бронхо-легочные заболевания у детей на Среднем Урале. Klin. mikrobiologiya va antimikrob kimyoterapiya. 2017-yil; 19(2):168-175.
2. Berdnikova N.G., Klimova O.Yu., Siganko D.V. i dr. Yuqori nafas yo'llari bakterial infeksiyalari terapiyasining ba'zi jihatlar: klinik tavsiyalar ortida nimalar qolmoqda? Tibbiy maslahat. 2017-yil; 11:64-70.
3. V.M. Svistushkin, G.N. Nikiforova, P.S. Artamonova. Antibakterialnaya terapiya zabolevaniy LOR organov vo vremya pandemii COVID-19.. / Consilium Medicum. 2020-yil; 22(11):10-15.

4. N.E. Paiganova, A.P. Yastremskiy. Prospectus de usu peptidum antimicrobialis in otorhinolaryngologia in contextu resistantiae antibioticae crescentis. *Bulletin of Otorhinolaryngology*. 2021;86(3):104-109.
5. Артюшкин С.А., Янов Ю.К., Рязанцев С.В., Еремина Н.В., Артюшкина В.К., Еремин С.А. Итоги 5-летнего клинико-эпидемиологического исследования Национальной программы «Хронический тонзиллит» Вестник оториноларингологии 2024;89(6):28-39.
6. Bogomilskiy M.R., Kulmakov S.A., Soldatskiy YU.L., Polunin M.M., Minasyan V.S., Edgem S.R., Ivanenko A.M., Jilina S.V. Osobennosti bakterialnoy mikrobioti pri ostrom gnoynom srednem otite u detey. *Vestnik otorinolaringologii* 2021;3:4-8.
7. Islomov A.Y. Xarakteristika aerobniye anaerobniye mikroorganizmi pri gnoynix zabolevaniyax srednego uxa u detey / T., 2010;118.
8. Caimmi D, Matti E, Pelizzo G, Marseglia A, Caimmi S, Labo E, Licari A, Pagella F, Castellazzi AM, Pusateri A, Parigi GB, Marseglia GL. Nasal polyposis in children. // *J. Biol. Regul. Homeost. Agents*. 2012;26(1):77-83.
9. N.E. Payganova, A.P. Yastremskiy Perspektivi primeneniya antimikrobnix peptidov v otorinolaringologii v usloviyax rastushey antibiotikorezistentnosti. *Vestnik otorinolaringologii* 2021;86(3):104-109.
10. Baranov K.K., Polunin M.M., Sidorenko Ye.I., Chinenov I.M., Pixurovskaya A.A. Vozrastniye osobennosti vospalitelnoy patologii rinoorbitalnoy zoni u detey. *Vestnik otorinolaringologii*, 2024;89(1):76.
11. Meskina Ye.R., Stashko T.V., Galkina L.A. Sochetannoye primeneniye antibakterialnix preparatov sistemnogo i mestnogo deystviya kak alternativnaya strategiya lecheniya ostrogo gnoynogo tonzillita u detey i podrostkov. *Voprosi prakticheskoy pediatrii*. 2018;13(4):41-49.
12. Ovchinnikov A.Yu., Miroshnichenko N.A., Nikolayeva YU.O. Bol v gorle. Sovremenniye podxodi k lecheniyu. *Vestnik otorinolaringologii* 2020;85(4):35-39.
13. Xu J, Du Q, Shu Y, Ji J, Dai C. Bacteriological profile of chronic suppurative otitis media and antibiotic susceptibility in a tertiary care hospital in Shanghai, China. *Ear Nose and Throat Journal*. 2021;100(9):391-396.
14. L.S. Sotnikova, Yu.Yu. Ruseskiy, V.S. Minasyan, I.Yu. Meytel, S.K. Arutyunyan. Bolalarda qaytalanuvchi o'tkir o'rta otitni davolash va profilaktikasi to'g'risidagi zamonaviy tasavvurlar. *Vestnik otorinolaringologii* 2022;87(1):46-51.
15. Polz A., Morshed K., Drop B., Drop A., Polz-Dacewicz M. Serum Anti-Zta and Anti-LMP1 Antibodies in Oropharyngeal Cancer Related to Epstein-Barr Virus—Diagnostic Usefulness // *Cancers*. 2024;16(2):341. DOI:10.3390/cancers 16020341.
16. Liang J., Huang Y., Yin L., Sadeghi F., Yang Y., Xiao X., Adami H.O., Ye W., Zhang Z., Fang F. Cancer risk following surgical removal of tonsils and adenoids: a population-based, sibling-controlled cohort study in Sweden // *BMC Medicine*. 2023;21(1):194. DOI:10.1186/s12916-023-02902-x.
17. Kryukov A.I., Ivoylov A.Yu., Mileshina N.A., Gurov A.V., Machulin A.I., Ibragimova Z.S. Mikrobiota otdelyayemogo iz uxa u detey s xronicheskim gnoynim srednim otitom. *Vestnik otorinolaringologii*, 2024;89(1):84.
18. S.A. Kulmakov, YU.L. Soldatskiy, M.M. Polunin, V.S. Minasyan, S.R. Edgem,. A.M. Ivanenko, S.V. Jilina. Bakterialnaya mikrobiota pri obostrenii xronicheskogo gnoynogo srednego otita u detey. *Vestnik otorinolaringologii* 2023;88(5):7-11.
19. Gurov AV, Mujichkova AV, Yushkina MA. Ostriy gnoyniy sredniy otit: klyucheviyе osobennosti patogeneticheskoy terapii. // *Meditinskiy sovet*. 2024;18(18):42-47.

Qabul qilingan sana 20.03.2025